

Svenska skepp på jakt efter Vinland

AV RUNE EDBERG

År 2000 firas tusenårsminnet av islänningen Leif Erikssons upptäckt av Amerika (Vinland) på olika håll på den nordamerikanska östkusten.

I centrum står den lilla platsen L'Anse aux Meadows på Newfoundlands nordspets, där lämningar efter nordisk vikingatida bebyggelse grävts fram. Nu finns där ett friluftsmuseum med rekonstruerade hus och annat i samma stil, och platsen står på Unescos världsarvslista.

För att få en stilfull accent vid festligheterna har turisttrafikförbundet på Newfoundland bjudit in vikingaskeppskopior från Skandinavien att delta och har till och med erbjudit sig att betala kostnaderna för transport över Atlanten av ett antal skepp med besättningar.

Enligt planerna ska vikingaflottan samlas vid Cartwright på Labrador och där gemensamt gå till sjöss den 23 juli. Den 28 juli börjar så festligheterna i L'Anse aux Meadows och senare seglar eskadern vidare längs Newfoundlands kust.

Som grädde på moset har entusiaster i USA hakat på det kanadensiska jippet och under rubriken Vikings Sail2000! lagt upp en fortsatt seglingsrutt längs New Englands kust, ja ända så långt söderut som till Philadelphia, som enligt de ambitiösa planerna ska nås den 7 oktober samtidigt som en skandinavisk festival går av stapeln där. Själva Leif Erikssonssdagen ska firas med en bankett den 9 oktober.

Under parollen "Jakten på Vinland" ska längs vägen en hel rad hamnar anlöpas med vederbörliga festligheter, är det tänkt.

Några enstaka större skepp, däribland Skidbladner från Stockholm och Islendingur från Reykjavik (båda är kopior av det 23 meter långa norska Gokstadsskepp-

Två av de skepp som ska delta vid sommarens Vinlandsseglingar i Nordamerika: amerikanska Norseman 1 v och Viking Plym, den senare med Täbys kommunvapen i seglet. Bilden från "kulturhuvudstadsseglingarna" i Stockholm 1998. Foto: Rune Edberg

pet från 900-talet), planerar att segla över "pölen". Norska Gaia (också en Gokstadskopia), med sin rutinerade besättning som korsat Atlanten ett par gånger tidigare, var redan inbokad för andra evenemang sommaren 2000 och ska inte delta.

De flesta svenska skepp och båtar som anmält sig är för små för djupvattenssegling och kommer att fraktas över.

Vid ett kontaktmöte i Stockholm i början på november deltog representanter för Skidbladner, Erik Emune från skånska Foteviken, värmländska Glad av Gillberga och Aifur från Stockholm/Uppsala. Dessutom deltog två norrmän från Sandefjord som i brist på lämpliga vikingaskepp ska segla över med en depåskuta åt eskadern.

Bland andra svenska skepp och båtar som vid detta tillfälle var preliminärt anmälda märktes Anund (Västerås), Sigríd Storråda (Lidköping), Thor Viking (Arvika), Viking Plym (Täby) och

Krampmacken (Visby).

Mötet präglades av entusiasm och glad förväntan men USA-delen av färden betraktades med en viss skepsis, dels på grund att arrangören av denna etapp ännu inte givit några ekonomiska garantier dels på grund av att tidschemat verkade orealistiskt snävt.

Mötet diskuterade också sjömanskap och sjösäkerhet under äventyret och var överens om att mycket står att vinna på en gemensam, seriös hållning i dessa frågor. De kanadensiska kustvatten är kalla och dimmiga, isberg förekommer då och då. Vädret är notoriskt oberäkneligt och stormigt. Ovana ebb- och flodförhållanden inte att förglömma.

Säkerhetsaspekterna innebär också att deltagarna i större eller mindre grad ohjälpligt är tvungna att göra kompromisser mellan vad som är "historiskt korrekt" i utrustningsväg och vad som den moderna tiden kräver.